

ת"פ 64080/12/15 - מדינת ישראל נגד דוד אריק ביבי רובי

בית משפט השלום בכפר סבא

15 מאי 2017

ת"פ 64080-12-15 מדינת ישראל נ' ביבי רובי

לפני כב' השופט מיכאל קרשן
בעניין: המאשימה
מדינת ישראל ע"י המחלקה לחקירות
שוטרים באמצעות ב"כ עו"ד אופיר
אפרתי

נגד
הנאשם
דוד אריק ביבי רובי ע"י ב"כ אשר חן

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד מיכל פרייסמן

הנאשם בעצמו

ב"כ הנאשם עו"ד אשר חן

גזר דין

1. הנאשם, יליד 1974, הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירה של גרם מוות ברשלנות.

2. לפי עובדות כתב האישום, בתקופה הרלוונטית שימש הנאשם מתנדב במשמר הגבול.

ביום 30.11.2013, בשעת בוקר, הגיע הנאשם במסגרת תפקידו ובעודו לבוש מדי מג"ב, לבית העלמין ירקון (להלן - "**המקום**") יחד עם שני מתנדבים אחרים, לצורך ביצוע סריקה ואיתור שוהים בלתי חוקיים במקום. במהלך הסריקה אותרו כ-41 שוהים בלתי חוקיים בשני אזורים שונים במקום. בזמן שהמתנדבים האחרים שמרו על חלק מן השוהים הבלתי חוקיים שנתפסו עד להגעת כוחות נוספים שיסייעו בטיפול בהם, המשיך הנאשם בביצוע סריקות במקום.

במהלך הסריקה ניגש הנאשם למבנה מאולתר בעל שתי כניסות דרך כניסתו האחת ובאותה עת נמלט ענתר אקרע (להלן - "**המנוח**") מכניסתו השנייה של המבנה. הנאשם החל במרדף רגלי קצר אחר המנוח תוך שקרא לו לעצור. במהלך המרדף רץ המנוח לעבר תלולית חול ופסולת בנין. בעומדו בראש התלולית התכופף המנוח לעבר

הרצפה.

הנאשם סבר כי המנוח התכופף על מנת להרים פסולת בנין בכוונה לזרוק לעבר הנאשם, שהיה בדרכו אל התלולית. הוא עצר ממרוצתו למרגלות התלולית, שלף ודרך את אקדחו המשטרתי, וירה לעבר מרכז גופו של המנוח. כתוצאה מהירי נגרם מותו של המנוח.

רשלנותו של הנאשם באה לידי ביטוי בכך שבנסיבות האירוע סבר כי אין באפשרותו לנקוט אמצעי מידתי יותר לשם הדיפת התקיפה הנחזית, ובחר בשלב ראשון לירות לעבר מרכז גופו של המנוח.

3. על פי הסדר הטיעון, נתבקש שירות המבחן לערוך תסקיר אודות הנאשם אשר, לבקשת ההגנה, יתייחס לסוגיית ההרשעה (אם כי המאשימה הבהירה מראש שתתנגד לביטול הרשעת הנאשם). המאשימה הגבילה עצמה בטיעונה לעונש לשמונה חודשי מאסר בפועל, מאסר על-תנאי ופיצוי למשפחת המנוח.

4. שירות המבחן הגיש שני תסקירים בעניינו של הנאשם. מהתסקירים עולה כי הנאשם, כבן 41, נשוי בשנית ואב לשלושה, מתגורר בשדי חמד. הנאשם עלה מצרפת בגיל 6, השלים 11 שנות לימוד ללא תעודת בגרות, גויס לצבא ושירת שירות צבאי מלא בחיל הים. הנאשם מנהל נגריה ב-13 השנים האחרונות ובמקביל מבצע עבודות צלילה. בעשור האחרון התנדב הנאשם במג"ב וחש סיפוק מהתנדבותו זו. אין לחובתו של הנאשם הרשעות קודמות. ביחס לאירוע המתואר בכתב האישום טען הנאשם כי פעל באופן אינסטינקטיבי מתוך תחושת סכנה.

הנאשם חש תחושת השפלה וחוסר אונים, וכן האשמה והיעדר תמיכה מצד הרשויות. הנאשם מבין היום כי פעל באירוע באופן פזיז. הוא חש כישלון, בין היתר נוכח עברו הצבאי כלוחם. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מגלה צער נוכח התוצאה הטרגית.

לדעת שירות המבחן המעורבות בהליך המשפטי מפחיתה סיכון להישנות התנהגות בעייתית מצד הנאשם. הנאשם הסכים להשתלב בקבוצה ייעודית לאנשים שהורשעו בגרימת מוות ברשלנות. שירות המבחן סבור כי מן הראוי לחייבו בשל"צ משמעותי ובצו מבחן, אך נוכח תוצאתו החמורה של האירוע לא המליץ על ביטול ההרשעה (גם לאחר שהנאשם המציא מסמכים לפיהם הרשעה בפלילים תביא לצמצום עבודתו בתחום הצלילה ויתכן שתופסק).

ראיות לעונש

5. המאשימה העידה לעונש את אבי המנוח, מר אקרע שיבלי. האב השכול העיד אודות הטרגדיה שפקדה את משפחתו בעקבות מות בנו בכורו, והכול כשהוא ממרר בבכי. לאחר שנורה המנוח חלו הורי המנוח, וכלתו של המנוח, שהייתה בחודש השלישי להריונה, הפילה את ולדה. אבי המנוח, עובד במנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית, תיאר בנוסף את עזרתו לאזרחי המדינה.

6. ההגנה העידה לעונש את ניצב יעקב שבתאי, כיום מפקד מג"ב ובעת האירוע מפקד מרחב שרון במג"ב. ניצב שבתאי תיאר את האווירה הכללית הקשה ששררה לדבריו בעקבות גל פיגועים בתקופה בה התרחש האירוע. העד מכיר את הנאשם באופן אישי והעיד כי פעל מתוך תחושת שליחות. העד הוסיף כי, הגם שלא נכח באירוע, להבנתו זמן התגובה של לוחם בשטח שנמצא תחת איום מוחשי הוא אפסי, מבחינת הדרישה לדעת לאן אתה יורה. עוד ציין העד כי לאחר האירוע הנאשם הושיט עזרה ראשונה למנוח ודאג שיקבל טיפול רפואי מיד.

עוד העיד מטעם ההגנה סנ"צ שחר יצחקי, מפקד גדוד דרומי של מג"ב בעוטף ירושלים. סנ"צ יצחקי מכיר את הנאשם מתפקידו הקודם כמפקד יחידה כפרית בשרון במג"ב מרכז. העד סיפר על היחידה המבצעית בה שירת הנאשם, ועל היוזמה, היצירתיות והיכולת המקצועית שגילה.

רס"ר עמית לוי, ששימש כרכז מודיעין בימ"ר מג"ב מרכז העיד אף הוא לטובת הנאשם. לדבריו העד, הנאשם וחבריו תמיד היו מוכנים לצאת למשימה, בכל שעה ובכל זמן.

7. ההגנה הגישה כמוצגים לעונש את יומן המבצעים של יחידת הנאשם בתקופה הרלוונטית, חוות דעת שרשם סנ"צ ראיק שאנן, קצין ישובים במג"ב מרכז, אודות הנאשם (שהתייחסה אף היא לתפקידיו ולתפקודו החיובי בכיתת הכוננות של דרום השרון), חוות דעת של פקד טרודי סלמן בעניינו, מכתבים ממקום העבודה של הנאשם בעבודות תת-ימיות, ותעודות הוקרה אודות התנדבות הנאשם במג"ב.

עוד הגיש ב"כ הנאשם את החלטת בית משפט השלום בתל אביב-יפו לתת תוקף של פסק דין להסכם גישור בתביעה האזרחית שהגישה משפחת המנוח נגד המדינה והנאשם. לפי הסכם הגישור, המדינה חויבה לשלם למשפחת המנוח סך של 650,000 ₪. הנאשם לא חויב לשלם דבר.

8. אציין כי אפשרתי לנאשם להפקיד סכום כסף משמעותי לפיצוי משפחת המנוח, טרם השלמת הטיעונים לעונש (עמ' 9 שורה 4). הנאשם נמנע מעשות כן.

תמצית טיעוני הצדדים

9. ב"כ המאשימה, עו"ד אופיר אפרתי, עמד בטיעונו על רשלנותו החמורה של הנאשם שהתבטאה בכך שירה למרכז גופו של המנוח כאמצעי ראשון. לדבריו הנאשם עשה את מעשהו בקלות ראש וזלזול בחיי אדם. התביעה סבורה כי זהו הרף העליון של עבירת גרימת המוות ברשלנות. הנאשם לקח על עצמו תפקיד שמעניק לו כוח, ואף כוח קטלני, במסגרת כיתת הכוננות. על כן אשמו גבוה. הערכים המוגנים העומדים ביסוד העבירה בה הורשע הנאשם הם, לדברי התובע, קדושת החיים אך גם אמון הציבור במשטרה ותדמיתה של זו בעיני הציבור. הערכים המוגנים נפגעו ברמה הגבוהה ביותר.

המאשימה הפנתה לפסיקה, הגם שלדבריה מדובר במקרה מיוחד שכן הנאשם ירה באופן מכוון. לדעת המאשימה, העונש הראוי לו עתרה במסגרת ההסדר מצוי בתוך מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם, ויש בו מענה לנסיבותיו האישיות של הנאשם.

המאשימה עתרה אפוא לעונש של שמונה חודשי מאסר בפועל, מאסר על-תנאי ופיצוי גבוה למשפחת המנוח.

10. ב"כ הנאשם, עו"ד אשר חן, עמד בטיעונו על נסיבות ביצוע העבירה כפי שפורטו בכתב האישום בעובדותיו הודה הנאשם, ובעיקר על כך שהנאשם חש סכנה ועל כן פעל כפי שפעל. נטען כי המעשה קרוב בנסיבותיו להגנה עצמית מדומה. רשלנות ברף הנמוך ביותר. עוד עמד הסנגור על נסיבותיו האישיות של הנאשם, אבחן את הפסיקה שהגישה המאשימה, הגיש פסיקה מטעמו ועתר לבטל את הרשעת הנאשם, כפי המלצת שירות המבחן.

עוד טען ב"כ הנאשם כי הנאשם פעל בהליך האזרחי באופן שהביא לידי כך שמשפחת המנוח פוצתה באופן מלא ומידי.

הנאשם בדברו האחרון הביע צער "על איך שהדברים הסתיימו", והבהיר שלא הייתה לו כוונה לקטול את המנוח. הנאשם הצהיר כי לוקח אחריות מלאה למעשיו ולתוצאתם.

דין

11. ביום מר ונמהר קופדו חייו של אדם צעיר, שנכנס אמנם לישראל שלא ברשות אך עשה כן לצרכי פרנסה בלבד.

הנאשם השתתף כמתנדב במג"ב בפעילות מבצעית שתכליתה הייתה איתור ולכידת שוהים בלתי חוקיים בתחומי המדינה. במסגרת זו איתר הנאשם את המנוח וניסה לעוצרו. המנוח נס מפני הנאשם, עלה על תלולית עפר והתכופף אל הרצפה. הנאשם סבר כי בכוונת המנוח להרים פסולת בנין ולהשליכה לעברו. הוא שלף את האקדח שהיה ברשותו וירה לעבר מרכז גופו של המנוח. כתוצאה מהירי המנוח נפטר.

רשלנותו של הנאשם באה לידי ביטוי, כפי שנכתב בכתב האישום, בכך שבנסיבות האירוע סבר כי אין באפשרותו לנקוט אמצעי מידתי יותר לשם הדיפת התקיפה הנחזית, ובחר בשלב ראשון לירות לעבר מרכז גופו של המנוח.

12. יש לקבל את עמדת המאשימה כי הנאשם פעל במקרה המתואר בכתב האישום ברשלנות ברף גבוה.

הנאשם, מתנדב מנוסה מאוד במג"ב כפי שעלה מן הראיות והעדויות לעונש, ירה לעבר המנוח בעת שהאחרון נס מפניו. הוא עשה כן בסוברו כי הנאשם התכופף על מנת להרים פסולת בנין ולהשליכה לעברו. הנאשם היה מעוניין

לעצור את התקיפה הנחזית. הוא ירה לעבר מרכז גופו של המנוח. אדם סביר בנסיבות המקרה לא היה יורה לעבר מרכז גופו של המנוח. בהתחשב באופי התקיפה הנחזית - התכופות על מנת להרים פסולת בנין כבדה ולהשליכה לעבר הנאשם העומד בסמוך - עמדו לפני הנאשם אפשרויות פעולה אחרות. ככל הנראה האדם הסביר היה מסתפק בירי באוויר על מנת להרתיע את המנוח.

כתוצאה מהתנהגותו הבלתי סבירה של הנאשם קופדו ח"י אדם.

ברי כי אשמו של הנאשם אינו כאשמו של מי שקטל את זולתו מתוך מודעות, אך רשלנותו הייתה ברף גבוה גם בהתחשב בכך שפעל כך בזמן פעילות מבצעית בשטח. המשפט אינו מצפה מגורמים מבצעיים לבחון את האלטרנטיבות העומדות לרשותם כאילו ישבו במשרד. ועם זה, הוא מצפה מהם לפעול כפי שאומנו על מנת להקטין את הסיכון לפגיעה קטלנית, הכול בהתאם לנסיבות הקונקרטיות. הנאשם שלפני ירה במכוון למרכז גופו של אדם על מנת למנוע בעדו מלהרים פסולת בנין ולהשליכה לעברו. התנהגות כזו, שלא בוצעה במהלך קרב רווי סכנות אלא במסגרת פעילות מבצעית שגרתית, מהווה חריגה משמעותית מהוראות הפתיחה באש ועל כן עולה כדי רשלנות חמורה.

13. נוכח העובדה כי לפנינו רשלנות ברף הגבוה שהביאה לתוצאה קטלנית, לא מצאתי כי התקיים במקרה זה אותו יחס בלתי סביר בין התועלת החברתית שבהרשעת אדם שביצע עבירה פלילית, לבין אינטרס הפרט ושיקומו, ואני דוחה את עתירת ההגנה -שלא גובתה בהמלצת שירות המבחן - לבטל את הרשעת הנאשם בעבירה בה הודה.

אוסף, כי ממילא מידת הפגיעה הקונקרטית בפרנסתו של הנאשם אינה גבוהה במקרה דנן. עיסוקו של הנאשם בצלילה במסגרת שצוינה הוא רק חלק מעיסוקיו ופרנסתו, ואין לומר כי הרשעתו בדין תביא לגדיעת מטה לחמו או להשפעה של ממש על עתידו.

14. הערך המוגן העומד ביסוד העבירה שביצע הנאשם הוא קדושת ח"י האדם. סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, מורה כי בקביעת מתחם העונש ההולם מעשה עבירה על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע **מביצוע העבירה**. כיוון שכך, אין מניעה לקבל את עמדת המאשימה כי, במסגרת עיצוב המתחם הראוי, יש לתת את הדעת לקיומם של ערכים חברתיים נוספים על הערך המוגן הרגיל העומד בבסיס העבירה. בענייננו, יש להתחשב גם בפגיעה האפשרית בתדמיתה של המשטרה בקרב הציבור הרחב.

15. הפסיקה שהגישו הצדדים לעיוני ברובה אינה רלוונטית לעיצוב מתחם העונש ההולם מקרה זה. מטעם המאשימה הוגשו גזרי דין של הריגה, או גרם מוות ברשלנות בנסיבות שונות. גם ההגנה לא השכילה להביא לפני מקרה בו הרשלנות שהביאה למוות הייתה ברמה דומה לזו שהפגין הנאשם. פסקי הדין שעסקו ברשלנות בפיקוח ודאי אינם יכולים להשליך על קביעת המתחם במקרה שלפניי שעניינו אחריות ישירה.

אציג להלן רק את המקרים שהם בעלי קרבה מספקת לנסיבות העניין.

16. מקרה בעל מאפיינים דומים נדון ברע"פ 116/09 **אדיר שלמה נ' מדינת ישראל** (17.6.2009). באותו עניין הורשע סייר שדות של ישוב ספר בגרימת מוות ברשלנות של תושב האזור בו חשד כי גנב מחממות היישוב. הסייר כרז לעבר תושב האזור ובתגובה פתח הוא בריצה. הסייר דרך את נשקו, תוך כדי ריצה ירה מספר יריות באוויר, ומשאלה לא הועילו והסייר סבר כי מדובר במחבל, ירה לעבר פלג גופו העליון. בית משפט השלום הרשיע את הסייר וגזר עליו עונש עיקרי של ששה חודשי מאסר על-תנאי ושל"צ. ערעור המדינה לבית המשפט המחוזי על קולת העונש - נדחה. נדחה גם, ברוב דעות, ערעור הנאשם על הכרעת הדין. בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם שם על הכרעת דינו וממילא לא דן בסוגיית העונש.

לדעתי, המקרה שלפניי חמור מזה שהוצג, שכן הנאשם כאן לא סבר שמדובר במחבל שבא להורגו, וממילא לא ניתן לקבוע רמת ענישה ממקרה אחד, ועיון בפסק הדין של בית המשפט המחוזי באותו עניין [ע"פ (י-ם) 2469/08 **מדינת ישראל נ' אדיר שלמה** (23.11.2008)] מלמד כי בית המשפט המחוזי קרוב היה לקבל את ערעור המדינה על קולת העונש, ולא עשה כן רק משום שבעת מתן פסק דינו היה האירוע כבן חמש שנים והנאשם שם הספיק בינתיים לבצע חלק ניכר מהשל"צ.

17. המקרה שנדון בת"פ (שלום י-ם) 22024-05-16 **מדינת ישראל נ' ויזמן** (24.4.2017) דומה לעניינינו רק משום שגם שם הנאשם היה שוטר. באותו מקרה ניקה שוטר מג"ב את אקדחו במהלך שיחה חברית עם אחרים, ובמסגרת זו ירה בטעות לעבר חברו והרגו. בית המשפט קבע בעניינו של ויזמן מתחם עונש הולם שנע בין 10 ל-18 חודשי מאסר בפועל, בהפנותו לפסקי דין שעסקו בגרימת מוות בנסיבות דומות.

סבורני כי המקרה שנדון בעניין ויזמן חמור מהמקרה שלפניי. רמת הענישה ביחס למשחקים אסורים ורשלנות בנשק בקרב שוטרים וחיילים במסגרתם חמורה יותר מזו השוררת ביחס למקרי גרם מוות ברשלנות אחרים.

18. בתיק עורף (מחוזי) 37/13 גזר בית הדין הצבאי המחוזי את דינו של חייל שבמהלך מעצר שוהים בלתי חוקיים שחצו את גדר ההפרדה, ירה באחד מהם במותנו וברשלנות זו גרם למותו (בעוד מפקדו של החייל יורה ארבעה כדורים באוויר). בית הדין הצבאי השית על החייל עונש עיקרי של שבעה חודשי מאסר בפועל, בקובעו כי הסדר הטווח שהוצג לו (בין שלושה לתשעה חודשים) אינו סוטה מהותית מטווח הענישה הראוי לעבירה בנסיבותיה.

המקרה שנדון לפני הערכאה הצבאית הוא הקרוב ביותר לעניינינו. הבדל בולט לקולת אותו חייל הוא שמטבע הדברים היה הלה בגדר "בגיר-צעיר", וברור שבעניינו חלה הפסיקה המכירה בכך שמצומצמת יכולת הבחירה של אלה, ואילו הנאשם שלפניי הוא כבן 40.

19. נתתי דעתי לעקרון היסודי בענישה, עקרון הלימה שבין המעשה לעונש, לערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה, לרמת הענישה הנוהגת וכמובן לנסיבות ביצוע העבירה, ואני קובע כי מתחם העונש ההולם את מעשה הנאשם כמתואר בכתב האישום נע בין 6 ל-12 חודשי מאסר בפועל.

אני מקבל אפוא את טענת המאשימה כי העונש לו עתרה במסגרת ההסדר מצוי בתוך מתחם העונש ההולם את

מעשי הנאשם.

20. לא מצאתי כל עילה לחרוג מן המתחם לצרכי שיקום. לא מונחת לפניי המלצה כזו מאת שירות המבחן, הליך שיקומי אינו על הפרק וגם לא התרשמתי כי הנאשם חש חרטה מלאה על מעשיו וניכר כי הוא ממוקד בנזק שנגרם לו כתוצאה מהמקרה.

21. לחומרה שקלתי את העניינים הבאים: מותו בטרם עת של המנוח וההשפעה הקשה במיוחד שהייתה למוות פתאומי זה על משפחתו; והצורך לקבוע נורמות כלפי שוטרים (וחיילים) המחזיקים בכלי נשק קטלניים, לבל תהא אצבעם קלה על ההדק באופן שיסכן את הציבור.

22. לקולה שקלתי את הודאת הנאשם בפתח ההליך באופן שחסך זמן שיפוטי; את הפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו; את העובדה כי לפניי אדם שלא חטא מעולם בפלילים; את העובדה כי לאחר מעשה הושיט הנאשם עזרה ראשונה למנוח; ואת התנדבותו הברוכה של הנאשם והתנהגותו החיובית.

לא אשקול לזכות הנאשם את העובדה כי הגיע להסדר בהליך האזרחי מול משפחת המנוח. הסדר זה חייב את המדינה, ואותה בלבד, בפיצויים לא גבוהים (באופן יחסי להליכים מסוג זה) למשפחת המנוח. הנאשם לא חויב לשלם דבר.

23. שקלתי את השיקולים והטענות כולם והחלטתי להשית על הנאשם את העונשים הבאים:

· מאסר בפועל בן שבעה חודשים.

· מאסר על-תנאי בן ארבעה חודשים, והתנאי הוא כי בתקופה בת שלוש שנים מיום שחרורו לא יעבור עבירה בה הורשע.

· הנאשם יפצה את הורי המנוח בסכום של 30,000 ₪ ואת אלמנתו בסכום של 70,000 ₪. המאשימה תמסור את פרטי נפגעי העבירה במזכירות עוד היום ותעדכנם כי נפסק פיצוי לזכותם.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ט אייר תשע"ז, 15 מאי 2017, במעמד הנוכחים.